

Nr 394

Av herrar **Hedlund** och **Gustafson** i Göteborg, *i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Statens hantverks- och industrilånefond.*

(Lika lydande med motion nr 347 i Första kammaren)

Under Kapitalbudgeten IV Statens utlåningsfonder i bilaga 13 Inrikesdepartementet till 1970 års statsverksproposition föreslås att oförändrat 20 miljoner kronor skall avsättas till IV: 9 Statens hantverks- och industrilånefond.

Enligt vår mening är detta belopp för lågt med hänsyn till de beräkningar som landets företagareföreningar har anfört i skrivelse från Företagareföreningarnas förbund. Nämnda skrivelse bygger på uppgifter, som har insamlats från samtliga föreningar. För budgetåret 1970/71 har företagareföreningarna beräknat inflytande amorteringar till 44,8 miljoner kronor och utlåningen till 95,5 miljoner kronor samt behovet av nya medel ur hantverks- och industrilånefonden sålunda till 50,7 miljoner kronor. Sedan dessa beräknade utlåningar genom föreningarna anförts i särskilda äskanden har genom de hårda kreditrestriktionerna under andra delen av budgetåret 1969/70 ansökningarna om lån hos föreningarna stigit i avsevärd grad. Ett uppdämt lånebehov föreligger därför.

De mindre företagen har speciella finansieringsproblem. Det egna kapitalet är ringa, och för banklån erforderliga säkerheter är otillräckliga. Kostnadsstegringarna inom produktionen har varit särskilt kännbara för dessa företag. Företagssparandet är förhållandevis litet hos de mindre företagen i jämförelse med de större företagen. Orsakerna härtill är flera. Ett faktum är, att de mindre företagen väl följt med i den tekniska utvecklingen och i flertalet branscher kraftigt rationaliserat sin produktion. Den mera kapitalkrävande produktionsutrustningen, som är en följd av dessa företagares strävan att höja sin effektivitet och öka lönsamheten i produktionen, har småföretagen ej kunnat finansiera med egna medel. Ytterligare skäl för svårigheten att finansiera verksamheten är att deras äldre maskinpark och övrig utrustning inte utgjort tillräckligt underlag för avskrivningar till finansiering av nyinvesteringar i den takt dessa varit erforderliga. Härtill kommer att den betydande konkurrensen på marknaden medför väsentligt ökade kostnader för marknadsföringen.

Den näringspolitiska diskussionen har ensidigt belyst de stora företagens resurser för att påvisa deras förmåga att tillgodogöra sig de nyheter som teknisk forskning kan frambringa. Det har emellertid klart visat sig att de mindre företagen alltjämt genom sin flexibla produktionsapparat mycket snabbt kan ställa om till nya produkter. Företagsledarens iderikedom är omvittnad och kan snabbt omsättas i en produkt. Småföretagen är i sig själva en gynnsam innovationsmiljö. Men det är viktigt att företagen har det kapital, som är erforderligt. Det vore därför rimligt, sett ur landets synpunkt, att dessa små intensiva ekonomiska enheter med seg vilja att överleva även i tider av konjunkturavmattningar inte ställs utan erforderligt kapital under högkonjunktur, som bör vara en period då företagen skall konsolideras och ej tyngas ner av restriktioner med hämmande inverkan på deras produktion.

Företagareföreningarnas utlåning är av stor betydelse. Deras målsättning är att medverka till att genom intensivt utrednings- och konsultativt arbete klargöra de lånesökande företagens tekniska, ekonomiska och marknads-mässiga möjligheter. Genom denna verksamhet och genom att bevilja toppkrediter, som blir mera betydelsefulla, när kreditrestriktionerna är hårda, kan föreningarna bidra till att underliggande krediter med bättre säkerheter blir placerade i bankinstitut. Nyetablerade företagare har inte långvariga goda bankförbindelser att falla tillbaka på, och deras svårigheter i ett ansträngt kreditläge gör dem än mer beroende av företagareföreningarnas utlåning. Företagareföreningarna är av särskild betydelse för de mindre företagen, som känner kreditåtstramningen särskilt hårt och som är mer beroende av extern finansiering än de större företagen, som oftast har högre självfinansieringsgrad.

Vad vi här sagt om företagareföreningarnas betydelsefulla roll för inte minst de mindre företagens kreditförsörjning kräver emellertid, att tillräckliga medel ställs till föreningarnas förfogande.

Under hänvisning till vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag till Statens hantverks- och industrilånefond på 30 miljoner kronor.

Stockholm den 27 januari 1970

Gunnar Hedlund (cp)

Sven Gustafson (fp)

i Göteborg
